

Debat al Parlament Les propostes

Les receptes de les entitats per combatre la pobresa

Les propostes de les entitats són garantir l'accés a la renda mínima d'inserció, crear llocs de treball per als més desfavorits i cobrir les necessitats alimentàries, educatives i d'habitatge

ALBERT SOLÉ / ELISABET ESCRICHE

ara

Avui comença el ple monogràfic sobre pobresa al Parlament. Les entitats socials que treballen a Catalunya tenen clar quines són les mesures més urgents i eficaces que ha de prendre el Govern per combatre la pobresa i lluitar contra la desigualtat. Segons Unicef Catalunya el 30% dels infants viuen per sota del llindar de la pobresa, una xifra que s'ha disparat els últims anys perquè, com recorden des de la plataforma Fedaiia –especialitzada en infància i adolescència–, durant la crisi econòmica no s'han pres les mesures necessàries per revertir la situació. Abans que els partits polítics representats al Parlament hi diguin la seva, l'ARA ha demanat a les entitats socials que detallin quines són les tres mesures més urgents que exigirien a la Generalitat per lluitar contra la pobresa. Garantir la renda mínima d'inserció per a les famílies amb risc d'exclusió social és una de les peticions consensuades.

ÀNGELS GUITERAS

PRESIDENTA DE LA TAULA D'ENTITATS DEL TERCER SECTOR

“L'impost dels pisos buits s'ha d'aplicar a l'estiu”

● **REFORMA DE LA RENDA MÍNIMA D'INSERCIÓ** “Tal com s'ha compromès a fer el Govern, la reforma ha de ser una realitat aquest any i tots els que la necessitin hi han de tenir accés. Actualment hi ha gent que compleix els requisits i que no rep aquesta ajuda”.

● **APLICAR L'IMPOST DELS PISOS BUITS** “Una de les mesures per garantir l'accés a l'habitatge és avançar a aquest estiu l'aplicació d'aquest impost als bancs que tinguin pisos buits. El Govern preveu esperar al 2015 per tirar endavant aquesta mesura”.

● **PROGRAMES D'OCUPACIÓ PER ALS DESFAVORITS** “La nova llei d'ocupació ha de tenir programes específics per als col·lectius més vulnerables de la societat. També s'haurien de doblar les polítiques de benestar social destinades a crear ocupació”.

GUIOMAR TODÓ

COORDINADORA UNICEF CATALUNYA

“Cal no desnonar famílies amb menors”

● **RENDA GARANTIDA PER A FAMÍLIES AMB MENORS** “Totes les famílies amb menors de 18 anys a càrrec han de tenir garantida una renda de suficiència. Ha d'estar condicionada al nivell de renda, però ha de garantir l'accés a tots aquells que estiguin per sota del llindar de la pobresa”.

● **INVERTIR EN EDUCACIÓ.** “La prevenció de la pobresa és molt eficaç per evitar la despesa pública posterior en ajudes. La inversió en educació en la franja de 0 a 3 anys és la més important: cal assegurar escoles bressol per a tothom i crear espais específics per ensenyar als pares de famílies vulnerables a educar i cuidar els seus fills”.

● **EVITAR DESNONAMENTS AMB MENORS** “De cada deu des-

EL DRET A L'HABITATGE
Els desnonaments són una de les conseqüències de les situacions de pobresa. Posar l'accent en l'habitatge és una prioritat per les entitats. D. BORRAT

nonaments (de lloguer o d'hipoteca), set són a famílies amb menors. Això no es pot permetre: s'han d'evitar els desnonaments d'aquestes famílies i prioritzar-les perquè aconseguixin lloguers socials”.

JORDI ROGLÀ

DIRECTOR DE CÀRITAS DIOCESANA DE BARCELONA

“Tothom té dret a una segona oportunitat”

● **GARANTIR LES NECESSITATS BÀSIQUES** “Per tal d'eradicar la pobresa, des de Càritas creiem que totes les persones haurien de poder tenir una segona oportunitat, la possibilitat de tornar a començar, i això només serà possible si garan-

tim que totes les persones tenen cobertes les seves necessitats bàsiques i l'educació. Som especialment sensibles a realitat de la pobresa infantil; tots els infants haurien de tenir les mateixes oportunitats de futur. No els hauria de condicionar l'entorn socioeconòmic en el qual han crescut”.

● **REINSERCIÓ LABORAL** “S'ha d'aconseguir un consens de totes les forces polítiques, econòmiques i socials per tal de recuperar la dignitat de les persones i per inserir-les al mercat laboral”.

● **PRESSUPOST** “Perquè aquests objectius siguin una realitat, cal dotar-los d'una partida pressupostària extraordinària”.

TERESA CRESPO

PRESIDENTA ECAS

“Cal controlar l'economia submergida”

● **CONTROL DE LES POLÍTIQUES FISCALS** “Catalunya és un país ric; per tant, a nivell econòmic s'han de fer les coses diferent. Cal controlar l'economia submergida i incrementar la inversió social per aconseguir una societat més equitativa”.

● **GARANTIR UNA RENDA ALS MÉS VULNERABLES** “És prioritari garantir uns mínims recursos

Les dades

El perill de l'increment de la desigualtat

88

Els catalans cauen cada dia en situació de pobresa

Segons la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, des que va esclatar la crisi econòmica s'estima que cada dia 88 catalans més cauen en la pobresa.

200.000

Les famílies que no tenen feina ni cap mena d'ajuda econòmica

La Creu Roja alerta que a Catalunya hi ha prop de 200.000 famílies catalanes amb tots els membres sense feina ni tampoc cap ajuda econòmica.

EL BITLLET

Compromisos congelats

El Govern demana tocar de peus a terra en el ple sobre pobresa. Missatge nítid: evitar discursos electoralistes i reordenar prioritats sense gastar més. És lògic que l'executiu fixi els límits de la negociació. Però sense forçar mesures ambicioses no es reduirà la pobresa i la desigualtat en un país amb un 22,3% d'atur. Abans de les eleccions al Parlament, el tercer sector va fer 30 propostes als partits per prioritzar la inversió social. Les entitats reclamaven canvis estructurals –combatre el frau fiscal i definir un nou sistema impositiu– i reformes concretes –redissenyar la llei de la renda mínima d'inserció i aprovar una llei catalana de l'autonomia personal–. Bona part del full de ruta continua sense veure la llum. L'Estat hi té culpa: s'estima que cada any es deixen d'ingressar 80.000 milions per frau fiscal, diners que resoldrien de cop el finançament de la llei de la dependència. Però el Govern també té compromisos congelats.

JOAN SERRA
CAP DE SOCIETAT

per viure amb dignitat i que tota persona pugui ser autònoma i pugui exercir plenament com a ciutadà".

- **TRANSFORMAR L'ASSISTENCIALISME** "Donar resposta a necessitats d'emergència no és la manera de construir un model equitatiu per atacar les causes de la pobresa. Cal combinar aquestes ajudes puntuals urgents amb perspectives de futurs que ataquin de debò les causes de la pobresa".

ENRIC MORIST

COORDINADOR DE CREU ROJA CATALUNYA

"Les famílies han de poder alimentar els seus fills"

- **AJUDAR LES FAMÍLIES SENSE INGRESSOS** "L'objectiu és que entrin en un programa d'urgència que les protegeixi i, alhora, els serveixi per sortir del pou on són. Cal tenir en compte que la majoria d'aquestes famílies tenen fills al seu càrrec".
- **INCENTIVAR POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ** "Haurien d'estar destinades als majors de 45 anys que porten més de dos anys a l'atur i sense tenir una entrevista laboral i als joves desfavorits que han sortit del sistema educatiu massa d'hora i que formen part de famílies que no tenen ingressos. Aquests dos

Prioritats
Les entitats coincideixen en l'exigència de garantir l'accés a la renda mínima

Pressupost
El tercer sector insta a convertir la lluita contra la pobresa en una prioritat

col·lectius són els que corren més perill d'exclusió social".

- **ALIMENTAR ELS FILLS** "S'ha de garantir que les famílies siguin les que puguin alimentar els seus propis fills. La manera de fer-ho és que entrin en el programa d'urgència al qual feia referència en la primera mesura. Aquest fet no exclou altres polítiques que es duen a terme, com l'augment de beques menjador".

JAUME CLUPÉS

PRESIDENT DE FEDAIA

"Calen més beques en la primera etapa educativa"

- **RENDA GARANTIDA PER ALS MENORS** "Els governs han de destinar prou diners per garantir els drets universals de la infància, i un pas és establir una renda garantida per als menors de 20 anys i recursos per assegurar una alimentació bàsica".
- **MÉS BEQUES** "Ha d'haver-hi més diners per a beques en la primera etapa educativa. Ens hi juguem el futur del país. Per als joves actuals sense estudis s'han de fer polítiques d'inserció laboral específiques per a aquest col·lectiu".
- **OCUPACIÓ** "Un adult a l'atur amb nens al seu càrrec ha de tenir prioritat per trobar feina".

El Govern posa límits econòmics al debat

Avisa que les finances de la Generalitat fan impossible comprometre-hi més despesa

El Govern reclama a l'oposició que no faci del ple sobre la pobresa un "debat preelectoral". Homs adverteix que la situació financera de la Generalitat impossibilita mesures que suposin nova despesa.

MARC COLOMER

BARCELONA. "El que no farem com a Govern és comprometre allò que després no podem pagar". Va ser un missatge nítid, el que va llançar ahir el conseller de la Presidència i portaveu del Govern, Francesc Homs, als partits de l'oposició que han forçat el ple monogràfic sobre la pobresa que comença avui al Parlament. Indicava així on posarà el límit el Govern a l'hora de negociar les resolucions amb els grups parlamentaris: canviar prioritats sí, però no comprometre nova despesa.

L'endemà que les entitats socials, convidades pel PSC, ICV-EUiA i la CUP, recriminessin a la majoria parlamentària de CiU i ERC que no els convidin a intervenir en el ple monogràfic, Homs va acusar implícitament els grups promotors del ple monogràfic d'haver "enganyat" la ciutadania generant "expectatives" sobre eventuais noves despeses –com seria la renda mínima garantida– que la situació de les finances de la Generalitat fa inviable comprometre. "Es poden reprioritzar actuacions i revisar decisions, però no farem el que no es pot fer", va insistir el conseller. Perquè "els debats en què s'acorda com es distribueixen despeses i ingressos –va asseverar– són els de pressupostos", aprovats tot just fa dos mesos. Per tot plegat, va demanar "honestedat" i altura de mires per afrontar un debat de gran càrrega social.

Per això, i en un context de creixent tensió preelectoral, va reclamar als grups polítics que aprofitin l'"oportunitat" que suposa el ple monogràfic per fer "un debat serè i

documentat", i "tocant de peus a terra" per afrontar les eventuais solucions reals –i realistes– a una situació que no va dubtar a considerar que té un diagnòstic "molt cru" sobre l'impacte de la pobresa en les capes socials més desfavorides de la societat catalana. "Seran els grups parlamentaris els que decidiran si volen que sigui un debat preelectoral o un debat centrat en els problemes col·lectius que tenim", va etzibar el conseller i portaveu, que també va advertir que, si algun dels grups està temptat de fer del ple monogràfic un "debat preelectoral", es posarà en evidència sol.

El "fart de riure" de Madrid

Homs va apuntar també cap a les institucions espanyoles per alertar els partits catalans: "Hi pot haver la possibilitat que des de Madrid es facin un fart de riure veient com aquí ens estirem els cabells i sabent que no sabem allà que no tenim els instruments que caldria per fer front [a la situació d'emergència social]".

L'executiu que dirigeix Artur Mas –que intervindrà en nom del Govern, a més d'altres consellers– aspira a poder fer del ple monogràfic una plataforma per projectar el debat en la seva justa mesura: "Més enllà dels titulars que provoquen alguns partits més centrats en el perjudici que en la informació contrastada, tindrem ocasió de contrastar la informació". Es referia sobretot al ball de dades sobre malnutrició infantil i els índexs de pobresa real del país, també en comparació amb els anys de bonança econòmica sota govern tripartit. El Govern ha reivindicat en més d'una ocasió –és previsible que també ho faci aquest cop– que els índexs de pobresa en plena crisi no són pitjors dels del 2006, amb l'economia creixent per sobre del 3%. Unes xifres sota les quals s'amaguen autèntics drames socials. —

Alguns dels representants de les entitats socials que dilluns van participar en una xerrada al Parlament amb els diputats. CRISTINA CALDERER

Debat al Parlament Les propostes

Un home amb totes les seves possessions en un carret de supermercat, davant d'una botiga de monedes antigues al centre de Barcelona. MANOLO GARCIA

Contra la fam i la pobresa, de l'antiga Grècia a l'actualitat

A l'Europa feudal cristiana es va recular en la lluita contra la misèria

Opinió

JOSEP MARIA SALRACH
CATEDRÀTIC D'HISTÒRIA MEDIEVAL
DE LA UPF

Des del punt de vista de la tecnologia i, més en concret, de la capacitat de produir béns materials, incloent-hi els aliments, és difícilment discutible que en el decurs de la història hi ha hagut progrés. Una altra cosa és la moral dels éssers humans. Aquí no m'atreveixo a parlar de progrés. Només cal pensar que mai com avui la humanitat havia disposat de mitjans tècnics suficients per eradicar la fam al món, i la fam continua. El passat, a més, pot donar algunes lliçons morals al present.

A les ciutats grecoromanes de l'Antiguitat, on les males collites es transformaven en caresties, el poble es revoltava i forçava les autoritats a reaccionar. La resposta dels magistrats va ser destinar diners públics a comprar cereal on n'hi havia, per vendre'l després a ciutat a preu rebaixat. I alguns governs municipals van destinar recursos a la creació de dipòsits públics de cereals en previsió de caresties. Així es va acabar admetent, de fet, que el ciutadà que pagava impostos tenia dret a esperar del poder públic que no el deixés morir de gana.

Aquesta lliçó va sobreviure a l'Imperi Romà. En època dels reg-

nes germànics, quan Itàlia era dels ostrogots, el rei Teodoric el Gran va obrir els graners públics i va fer distribucions gratuïtes i vendes de cereal a baix preu per combatre períodes de carestia i de fam. També l'emperador carolingi Carlemany els anys dolents va adoptar mesures anticrisi com la taxació del preu dels cereals, la venda de gra públic a preu rebaixat i l'obligació dels rics de mantenir els pobres fins a l'arribada de la nova collita.

Aquesta tradició d'implicació del poder en la lluita contra la fam es va perdre a l'Europa feudal cristiana, i no va reaparèixer fins a finals de l'Edat Mitjana a les ciutats, on de nou van ser els governs municipals els que s'hi van implicar. Quan al segle XVI una crisi profunda sacsejava els Països Baixos i els consellers de Bruges, alarmats per la gran massa de pobres, van demanar a Joan Lluís Vives una proposta de redreç, l'humanista valencià va escriure un tractat en què criticava l'enriquiment desmesurat d'uns quants i l'oblit del bé comú per part dels governants, als quals feia explícitament responsables del combat contra la pobresa. Des de llavors, i per iniciativa de les autoritats, a totes les ciutats europees es van construir cases d'acolliment de pobres.

Mentre a ciutat es reaccionava amb mesures com aquestes, l'estat arribava tard i malament a la lluita contra la fam i la pobresa, o no hi arribava. Com a màxim les autoritats centrals es preocupaven, en situaci-

ons extremes, i no pas sempre, que als mercats no hi faltés l'aliment i els preus no es desapareixin. De fet, a l'Europa de l'Edat Moderna i del segle XIX els governants tendien a deixar fer al mercat sense gaires intervencions, i no sembla que sentissin especial responsabilitat per ajudar els aturats i els pobres. S'haurà d'esperar al segle XX, a Occident, sobretot després de la Segona Guerra Mundial, perquè, pressionats pel poble (i els seus vots) i pel temor al contagi comunista, els governs adoptin mesures concretes i realment efectives per pal·liar la pobresa i els seus efectes. Amb aquestes mesures es va crear l'estat del benestar, que semblava haver desterrat per sempre la fam d'Occident i haver reduït molt l'atur i la pobresa.

Des de fa anys, però, les conquestes de l'estat del benestar retrocedeixen a Occident, sobretot a Europa, on la factura de la crisi es carrega sobre l'esquena de les classes mitjanes i populars. Esclar que Occident, en general, no pot aspirar a ser una illa de benestar en un món de pobresa, si més no perquè en bona part la nostra prosperitat s'ha bastit sobre l'exploatació de la resta del món (colonialisme i postcolonialisme o neocolonialisme). S'han d'adoptar, doncs, mesures per combatre la pobresa a casa, sense oblidar la de la resta del món amb la seva pitjor plaga, la fam. Si això es pot fer a partir del sistema econòmic i polític que ens hem donat o es necessita canviar-lo per avançar, ja és tot un altre tema. —

Ple sobre pobresa

Els partits fixen posició abans del ple

'No' a la renda garantida

"Podem replantejar-ho tot, dins dels marges del que és possible", resumia Jordi Turull. CiU aposta per ser més eficaços amb el volum de recursos que ja hi ha ara. "El pressupost és el que és", adverteix Turull. Sobre la renda garantida, avança que rebutjaran models que "aboquen a la cultura del subsidi".

Pressupost no immutable

ERC no comparteix el criteri del Govern de descartar mesures que suposin nova despesa. En paraules d'Oriol Amorós, el pressupost del 2014 "no és una roca immutable". Però les seves propostes seran sobretot per al 2015. ERC defensa un sistema que inclogui "ingressos mínims vitals garantits".

Concreció i recursos

Beques menjador per a tots els nens que en necessitin, prestació per evitar la pobresa energètica i ingressos mínims per a tothom que no tingui cap prestació. Són els tres objectius del PSC, que vol que el ple sobre la pobresa tingui "concreció programàtica i pressupostària", tal com va dir ahir Maurici Lucena.

Basat en les crítiques

El plantejament del PP es basa en tres crítiques al Govern: que nega el problema, que utilitza una falsa excusa de falta de recursos i que no actua. Segons Santi Rodríguez, en els "aspectes identitaris" sí que es compleix el pla de govern, i en la pobresa no hi ha "cap moviment".

Garantir un mínim vital

A les paraules d'Homs contra un possible augment de pressupost, Laura Massana, d'ICV-EUiA, va replicar: "Comencem perquè no retalli el seu propi pressupost". Va passar en dependència el 2013. Massana va subratllar que s'ha de "garantir un mínim vital".

Vincle amb el sobiranisme

Ciutadans, com el PP, vol vincular el debat sobre la pobresa amb la prioritat que, en la seva opinió, el Govern dona al procés sobiranista. Carina Mejías ja va avisar ahir que "és sorprenent que la prioritat del Govern no sigui la millora de les condicions de vida de les famílies que pateixen la pobresa".

No s'hi valen excuses

La CUP vol que aquest ple faci "una fotografia real de la pobresa" que provoqui unes "conseqüències polítiques i legislatives reals". Quim Arrufat avisa que no s'hi valen excuses ni el discurs de "Fem tot el que podem i no podem fer més". Dona suport a la proposta de la renda garantida de ciutadania.